

BIULETYN FEDERACJI BIAŁYSTOK

2020

NR 5

2 ————— *U NAS*
Andrzej Demianowicz – wspomnienie
Przyszłość Federacji
Odporne miasto
„VI edycja Srebro nie złoto”

7 ————— *KOMENTARZ*
Budżet Obywatelski 2021

Ludzie przychodzą, ludzie odchodzą. Wiemy o tym, ale za każdym razem, gdy się to zdarza jesteśmy zaskoczeni. To jedyna rzecz w naszym życiu, której możemy być pewni, ale często łamie nam serce. Szczególnie, gdy zdarza się nagle. Jak ta!

Z głębokim żalem żegnamy i wspominamy Andrzeja Demianowicza (03.06.1959-02.10.2020), prezesa Fundacji Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych, aktywnego uczestnika wszystkich działań naszego związku stowarzyszeń, od początku istnienia Federacji Białystok..

Pojawiając się na naszych wspólnych federacyjnych spotkaniach, Andrzej wnosił zawsze uśmiech, pogodę ducha, potrafił obdarowywać upominkami. Był serdeczny i ciepły. Będzie nam go bardzo, bardzo brakować. Wyrazy współczucia najbliższym przesyła Federacja Białystok.

Walne Zebranie Federacji Białystok odbyło się 28 września w formule on-line. Zebrani delegaci (przed monitorami) przyjęli sprawozdania finansowe i merytoryczne za rok 2019. Ten rok był dla Federacji bardzo ważny. Przede wszystkim zmienił się Zarząd; dofinansowanie w ramach FIO uzyskał t „Białostocka Akademia Pozarządowa”, którego celem było zwiększenie potencjału organizacji obywatelskich (pozarządowych) z terenu miasta Białystok oraz okolic zrzeszonych w FB oraz samej FB. Na koniec 2019 r. Federacja liczyła oficjalnie 74 członków: stowarzyszeń i fundacji zarejestrowanych w Białymstoku.

Jest to duży potencjał, którego utrzymanie i rozwój wymaga od Zarządu wyjątkowej pracy. Rok 2020 przyniósł w tej materii nowe wyzwania, przede wszystkim – spowodowane pandemią. Liderzy wkładają wiele sił i czasu w ratowanie swoich macierzystych organizacji. Przy okazji pojawiły się też wątpliwości co do skuteczności strategii Federacji.

O tym dyskutowano na zamkniętym panelu Internetowym. Uczestnicy dyskusji wskazywali na rozczarowanie co do współpracy z władzami miejskim, a także niską aktywność społeczną mieszkańców. Na potwier-

dzenie podawano przykłady niepowołanie Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego II Kadencji, czy nikłe zainteresowanie tworzeniem rad osiedlowych. Przeważały głosy za tym, aby Federacja bardziej skupiła się na potrzebach swoich członków (np. poprzez pozyskiwanie kolejnych projektów) niż na celach zewnętrznych oraz aby bardziej profesjonalnie podeszła do budowania pozytywnego wizerunku samej Federacji i organizacji społecznych w ogóle.

JON

Odporne miasto

Forum Inicjatyw Społecznych Miasta Białystok odbyło się pod hasłem „Odporne miasto, Organizacje, Liderzy czyli jak wykorzystać kryzys do rozwoju”. Głównym organizatorem wydarzenia był Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku. Forum trwało trzy dni (21-23 października) i obejmowało wiele paneli dyskusyjnych i szkoleń. **Z konieczności oczywiście – on-line.**

Najważniejsza konstatacja brzmi: żyjemy w czasach nierównowagi, której nie da się już przywrócić. Nieprzewidywalność jest więc czymś stałym, stanem, do którego nowoczesne miasta powinny się przygotować. Nie przewidywać tego, czego nie da się przewidzieć lecz przygotować instytucje, a przede wszystkim – mieszkańców do tego co potencjalnie może się zdarzyć.

Powodów do obaw jest wiele: zmiany klimatyczne, katastrofy ekologiczne (awaria oczyszczalni) i naturalne (powódzie), epidemie, ataki terrorystyczne, awarie systemów miejskich. Tradycyjne podejście oparte w instytucjach i procedurach mogą być nieskuteczne. Tak wynika z doświadczeń ostatnich lat (pandemia, powódź we Wrocławiu). Procedury, oczywiście, być muszą, ale towarzyszyć im powinny duża elastyczność i obywatel-

skie zaangażowanie oparte na wiedzy i zaufaniu do władzy, tzw. wiarygodność w czasach trudnych.

Miasta przygotowują się do problemów ekologicznych: sadzą zieleń, tworzą zbiorniki wodne. Gromadzą też sprzęt. Nieco gorzej wygląda współpraca z mieszkańcami. Tutaj bardzo pomocne mogą okazać się organizacje społeczne zrzeszające przedstawicieli różnych środowisk. Są elastyczne, mają zdolność do ciągłego uczenia się.

Wymaga to jednak korekty sposobu myślenia o mieście – z biurokratycznego na wspólnotowy.

JON

VI edycja „Srebro nie złoto”

VI edycja konkursu literackiego SREBRO NIE ZŁOTO dobiegła końca. Jednak mimo trudnego czasu związanego z pandemią 6 listopada o 13.00 w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku ogłosiliśmy nazwiska laureatów podczas transmisji w Internecie.

Spośród 120 nadesłanych utworów Kapituła złożona z przedstawicieli organizatorów: Stowarzyszenia Szukamy Polski, Podlaskiej Redakcji Seniora oraz współorganizatorów: Polskiego Radia Białystok oraz Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku wyłoniła 15 laureatów.

W tym roku przewidziane były dwie kategorie: ogólna – otwarta, o dowolnej tematyce wierszy lub prozy i kategoria specjalna „międzypokoleniowa” #Kiedy zostaliśmy w domu. Niestety ze względu na sytuację epidemiologiczną uroczysta gala z udziałem publiczności, którą organizowaliśmy rokrocznie nie odbyła się. Niemniej jury i organizatorzy przygotowali spotkanie z prezentacją nagrodzonych wierszy i fragmentów prozy na Facebooku Książnicy Podlaskiej oraz rejestrację filmową, którą pokażemy po kilku dniach na portalu Wrota Podlasia oraz podlaskisenior.pl.

SREBRO NIE ZŁOTO

Edycja 5

Kapituła w składzie:

- **Dorota Sokołowska** – dziennikarka Polskiego Radia Białystok, pisarka, przewodnicząca kapituły konkursowej.
- **Eligiusz Buczyński** – kierownik działu zbiorów specjalnych Książnicy Podlaskiej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku, poeta, członek kapituły konkursowej.
- **Bogumiła Maleszewska** – Dział Promocji i Wydawnictw Książnicy Podlaskiej im. Ł. Górnickiego w Białymstoku, dziennikarka, fotograf.
- **Bożena Bednarek** – reprezentująca organizatora konkursu Stowarzyszenie Szukamy Polski i Podlaską Redakcję Seniora, koordynatorka konkursu.
- **Jolanta Falkowska** – ze Stowarzyszenia Podlascy Seniorzy i Podlaskiej Redakcji Seniora, sekretarz konkursu.

Nagrody regulaminowe:

Poezja – Kategoria ogólna

- Pierwszego miejsca nie przyznano
- II miejsce – Elżbieta Kasperek z Białegostoku za wiersz „Knieja”
- III miejsce – Regina Świtoń z Knyszyna za wiersz „Retrospekcja”

Trzy równorzędne wyróżnienia:

- Marek Góryn timer z Kleosina – „Roma” i „Malorka”

- Irena Słomińska z Białegostoku – „Mikrokosmos”
- Krystyna Gudel z Suchowoli – „Mirabelkowy rytm”

Proza – Kategoria ogólna

- I miejsce – Krzysztof Broda z Białegostoku – „Skok”
- II miejsce – Janina Jakoniuk z Białegostoku – „Casting”
- III miejsce – Tadeusz Maksimowicz z Belchatowa – „Chwała czy buza?”

Wyróżnienie:

- Jolanta Maria Dzienis z Białegostoku – „Grzeszne uroki kobiecości”

Poezja – Kategoria specjalna

- I miejsce – Marek Góryn timer z Kleosina – „Inny zielony maj”
- II miejsce – Irena Słomińska z Białegostoku – „Lustra”
- III miejsce – Beata Kulaga z Białegostoku – „Idealny porządek”

Proza – Kategoria specjalna

- I miejsce – Jolanta Maria Dzienis – „W smudze światła”
- II miejsce – Marzenna Lewandowska z Bydgoszczy – List „Najmilszy Stasiu...”

- III miejsce – Beata Kulaga z Białegostoku – „Kiedy zostaliśmy w domu”

Nagroda specjalna Książnicy Podlaskiej

- Irena Słomińska z Białegostoku – wiersz „Mikrokosmos”

Nagroda specjalna Polskiego Radia Białystok

- Urszula Krajewska-Szeligowska z Krajewa Białego za sonet-tautogram „Poeta przeciw pandemii” oraz za sonet-akrostych „Poeta i pandemia”

Wyróżnienia Podlaskiej Redakcji Seniora

- Bożena Staszek z Wizny za wiersz „Brzemie przeszłości”
- Bożena Klimaszewska z Obuchowizny za wiersz „Moje miasto”
- Irena Świerżyńska z Białegostoku za wiersz – „Co z Fabianem?”
- Dionizy Purta za prozę „Koronawirus atakuje”
- Halinka Bohuta-Stąpel za prozę „Niemiecko-podlaski pakt obronny”
- Jadwiga Zgliszewska z Białegostoku za prozę „Pandemia story”
- Grażyna Cylwik z Białegostoku za wiersz „Covid-19”
- Irena Czerwionka z Rajgrodu za prozę „Moje rozmowy z Covidem”
- MY DLA INNYCH – za tekst piosenki „Czas pandemii – czas nadziei” i tekst słuchowiska „Na

terapii zajęciowej” Niepełnosprawni intelektualnie uczestnicy warsztatów: Paweł Kąkol, Igor Androsiuk, Mariusz Zawadzki, Rafał Wyszyński, Dariusz Kosmacki, Jacek Prokorym i Kamil Wnorowski oraz instruktor terapii Jacek Dąbrowski.

Do konkursu wpłynęło 120 prac:

- 88 wierszy i 32 prozy.
- 61 utworów do kategorii specjalnej „Kiedy zostaliśmy w domu”.
- 59 utworów do kategorii ogólnej.
- Średnia wieku wszystkich uczestników konkursu wyniosła 64 lata.
- Różnica wieku między najmłodszym a najstarszym uczestnikiem konkursu wynosi – 60 lat.
- Mężczyźni stanowią 32% uczestników konkursu.
- 55% stanowią prace spoza Białegostoku.

**JOLANTA FALKOWSKA – SEKRETARZ KONKURSU
PODLASKA REDAKCJA SENIORA BIAŁYSTOK**

fot. Jolanta Wołagiewicz

W tegorocznym konkursie projektów Budżet Obywatelski 2021 wzięło udział 117 projektów w dwóch kategoriach: ogólnomiejskiej i osiedlowej. Miasto przeznaczyło na wybrane przedsięwzięcia 12 mln zł. Nie jest to duża kwota, jednak w tej inicjatywie chodzi nie tyle o poważne inwestycje, ile o zainteresowanie mieszkańców sprawami miasta.

W kategorii ogólnomiejskiej najwięcej głosów oddano na 8 projektów. Kilka z nich zgłosiły instytucje publiczne: zielone przystanki komunikacji miejskiej, oświetlenie dekoracyjne Muzeum Sybiru, wypożyczalnia gier planszowych w Książnicy Podlaskiej. Jednostki te równie dobrze mogłyby sfinansować je z własnych budżetów bez angażowania pieniędzy przeznaczonych na aktywizację mieszkańców. Na przykład iluminacja dla Muzeum Sybiru ma kosztować prawie milion złotych – jedną dwunastą wszystkich środków przeznaczonych na całą akcję. Jest to też najdroższy projekt wśród wszystkich wybranych do realizacji. Czy rzeczywiście jest to tak bardzo potrzebny i prospołeczny wydatek?

Największe poparcie głosujących zdobył zakup karetki do transportu noworodków i wcześniaków dla Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego. Ten wydatek raczej nie będzie budzić wątpliwości.

Mniej jednoznacznie przedstawia się sprawa pomników. Budżet obywatelski na 2021 przewiduje budowę dwóch: Władysława Bartoszewskiego i Seweryna Nowakowskiego. Ten pierwszy, znany i sznowany polityk i publicysta, nie był związany z Białymstokiem. O sukcesie tego projektu zdecydowało zapewne hasło, „Warto być przyzwoitym”, głoszone przez Bartoszewskiego przy okazji działalności publicznej i powtórzone przez autorów białostockiego projektu. Będzie więc to pomnik symboliczny: bardziej idei niż człowieka. Cel szczytny, ale czy wart wydatku 400 tys. zł?

Żadnych wątpliwości nie budzi natomiast projekt budowy pomnika Seweryna Nowakowskiego – ostatniego, a zarazem najdłużej panującego, prezydenta Białegostoku w okresie międzywojennym. Z jego nazwiskiem wiąże się nierozdzielnie z rozwojem i unowocześnianiem miasta w ostatnich latach przed II wojną światową. Pomnika ma stanąć na Placu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Planowane jest także zagospodarowanie zieleni wokół niego. Wątpliwości budzi jedynie sformułowanie „Sybiraka Seweryna Nowakowskiego” używane przez autorów projektu. Obecność Nowakowskiego w syberyjskim gułagu nie jest dobrze udokumentowana. A najważniejsze: prezydentowi Nowakowskiemu należy się pomnik za to, co zrobił dla miasta, a nie za to, co się z nim stało później.

W kategorii projekty osiedlowe do realizacji przeznaczono 25 przedsięwzięć. Przede wszystkim są to projekty zgłoszone przez szkoły i służące ich rozbudo-

wie i wyposażeniu. Prawdziwym mistrzem w organizowaniu głosów okazał się Zespół Szkół Elektrycznych, który w ramach dwóch projektów (w sumie 1 mln zł) wyposaży kuchnię, wyremontuje toalety, a także zmodernizuje i wyposaży szkolne kino. Inne „szkolne” projekty zakładają budowę boisk, wymianę instalacji elektrycznej, zakup mebli do pracownik krawieckiej itp. Z krótkich opisów nie wynika wcale, że będą służyć także lokalnej społeczności.

Z tzw. projektów ogólnodostępnych na uwagę zasługują Kieszonkowy Park Botaniczny na Nowym Mieście oraz Tężnia Solankowa na terenach pomiędzy skrzyżowaniem ul. Pieczurki i Włociańskiej a ścieżką rowerową wzdłuż ul. Gen. N. Sulika. Powstaną tam także ścieżki dla pieszych z latarniami i ławeczkami. Takich „otwartych” projektów jest jednak niewiele.

JAN ONISZCZUK

Redakcja:

Jan Oniszczyk – redaktor naczelny
Bożena Bednarek
Jolanta Falkowska

Krzysztof Wojciech Wróbel – opracowanie graficzne i skład

Teksty zamieszczone w publikacji są dostępne na licencji:
[Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Wydawca:

Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok
Białystok 2020

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
na lata 2014-2020